

บทที่ 4

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่องสั้นข้อการะเกดได้สะท้อนภาพความขัดแย้งของตัวละครในด้านต่าง ๆ และเมื่อตัวละครเผชิญกับความขัดแย้ง ผู้เขียนจะดำเนินเรื่องและคลี่คลายความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่มีความหลากหลาย โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามเนื้อหาของเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าเรื่องสั้นข้อการะเกดปี 2553 ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในเรื่องนี้ ดังนี้

- 4.1 การขอความช่วยเหลือ
- 4.2 การฆ่าตัวตาย
- 4.3 การใช้วาจา
- 4.4 การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือใช้สิ่งอื่นทดแทน
- 4.5 การพึ่งศาสนา
- 4.6 การยอมรับ
- 4.7 การนิ่งเฉย
- 4.8 การกระทำด้วยตนเอง

4.1 การขอความช่วยเหลือ

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการขอความช่วยเหลือเป็นวิธีการที่ตัวละครนำมาใช้เมื่อไม่สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ด้วยตนเอง จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่มีวิชาความรู้ความสามารถในด้านใดด้านหนึ่ง และตัวละครจะได้แนวทางนำไปแก้ปัญหของความขัดแย้งของตนเองต่อไป ดังนี้

เรื่อง ใครเลยจะรู้ เนื้อเรื่องกล่าวถึงตัวละคร “เชอ” มีอาการอัมพฤกษ์เฉียบพลัน ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ ในเหตุการณ์เช่นนี้ ตัวละคร “ผม” ซึ่งเป็นสามีจึงไม่คาดคิดว่าจะมีลูก แต่เมื่อตัวละคร “เชอ” บอกว่าเราจะมีลูก ตัวละคร “ผม” รู้สึกทั้งดีใจและเสียใจ และ “ผม” ตัดสินใจไม่ได้ จึงไปปรึกษาขอความช่วยเหลือจากแพทย์ ดังตัวอย่าง

ผมบอกไม่ถูกว่าดีใจหรือเสียใจ รู้สึกหวังใยในสุขภาพของเธอ และเกรงว่าเด็กที่คลอดออกมาจะไม่ปกติเหมือนเด็กอื่น ๆ เก็บความสับสนไว้ไม่ไหว ในที่สุดผมก็แอบไปปรึกษาแพทย์ โดยเล่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับผมและเธอตาม

ความจริง คำแนะนำจากแพทย์ทำให้ผมโล่งใจ แม้จะต้องเหน็ดเหนื่อยในการดูแล
เธอที่เริ่มมีอาการแพ้ท้อง แต่ผมก็มีความสุข หัวใจในใจลึก ๆ ว่าลูกของผมจะต้อง
สมบูรณ์แข็งแรงเหมือนเด็กทั่วไป

(ใครเลยจะรู้. 2553 : 41)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เมื่อตัวละคร “ผม” กล่าวว่าตัวละคร “เธอ” จะไม่ปลอดภัยและ
เกรงว่าลูกที่คลอดออกมาจะไม่ปกติเหมือนเด็กคนอื่น ตัวละคร “ผม” จึงไปปรึกษาและขอ
ความช่วยเหลือจากแพทย์ หลังการปรึกษาตัวละคร “ผม” ได้ทำตามคำแนะนำจากแพทย์ ปัญหา
ความขัดแย้งในใจของตัวละคร “ผม” ก็หมดไป สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าเมื่อมีปัญหา
การเจ็บป่วย ทางร่างกายก็แก้ปัญหาด้วยการรักษาทางการแพทย์ให้ถูกวิธี ก็จะทำให้ชีวิตมีความสุข
ขึ้น

เรื่อง รถ xxxx กรุงเทพมหานคร หล่อนมีความเครียด จากสาเหตุของสภาพแวดล้อมและ
การไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีพฤติกรรมเกลียดรถทะเบียน xxxx กรุงเทพมหานคร
ทุกคัน หล่อนจึงไปหาแพทย์ เพื่อรักษาอาการป่วยทางจิต ดังตัวอย่าง

“หมอว่าคุณต้องพักผ่อนบ้าง หาวเวลาออกกำลังกายให้สม่ำเสมอ หาเรื่อง
บันเทิงผ่อนคลายนะ เดี่ยวหมอสั่งยาให้ไปทาน จะมียาช่วยคลายเครียดอาจ
ทำให้รู้สึกมัน ๆ ซา ๆ หน่อยนะ จะได้พักผ่อน ไม่มีอะไรหรอก คุณไม่ได้เป็นอะไร
มาก เดี่ยวรอรับยานะคะ”

“ขอบคุณนะคะหมอ”

“รู้สึกขยาดที่จะกลับไปข้างนอกตัวคนเดียว หล่อนอยากอยู่คุยกับ
หมอตลอด แต่รู้สึกว่าหมอสั่งบอกคำพูดที่เป็นการไล่หล่อนทางอ้อมแล้ว”

“ถ้าเป็นไปได้ กลับไปปรึกษาตัวกับหมอที่กรุงเทพ ๆ ต่อนะคะ”

“ค่ะ ขอบคุณค่ะ”

(รถxxxx กรุงเทพมหานคร. 2553 : 91)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น หล่อนแก้ปัญหาความเครียดและอาการป่วยทางจิตด้วย
การปรึกษาแพทย์ และได้รับคำแนะนำให้พักผ่อน รวมทั้งออกกำลังกายและรักษาอย่างต่อเนื่องที่
กรุงเทพ ๆ เป็นวิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งในจิตใจที่จะช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ สะท้อนภาพ
สังคมไทยให้เห็นว่า บุคคลที่เจ็บป่วยทางด้านจิตใจ นอกจากจะรักษาด้วยแพทย์แล้ว ยังจะต้องรู้จัก
ผ่อนคลายอารมณ์ ไม่ให้มีความเครียด รวมทั้งจะต้องรู้จักปรับตัวเองเพื่อผ่อนคลายความทุกข์ให้
ถูกวิธีด้วย

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการขอความช่วยเหลือ มักจะใช้ใน
สถานการณ์ความขัดแย้งเมื่อตัวละครเผชิญกับปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย และไม่สามารถแก้ไข
ปัญหาได้ด้วยตนเอง จึงขอความช่วยเหลือจากแพทย์ผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ เพื่อจะได้รับ
คำแนะนำและการช่วยเหลือให้การแก้ไขปัญหาของตัวเองสำเร็จลุล่วงลงได้

4.2 การฆ่าตัวตาย

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการฆ่าตัวตาย เป็นวิธีที่ตัวละครหาทางออกด้วยการหนีปัญหา เมื่อตัวละครสิ้นหวังและหมดกำลังใจกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น จึงไม่อยากเผชิญหน้ากับปัญหา และเลือกวิธีที่ตนเองจะได้หลุดพ้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตัวละครเหล่านี้ส่วนมากจะเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนแอ ไม่มีความเข้มแข็งที่จะเผชิญกับปัญหา ดังตัวอย่าง

ในเรื่อง เบื้องหน้าของความตาย แม่กับพ่อขัดแย้งกัน เพราะพ่อไม่รับผิดชอบดูแลครอบครัว พ่อกินเหล้า เทียวผู้หญิง แม่จึงต้องรับผิดชอบหาเลี้ยงครอบครัวอยู่คนเดียว ทำให้แม่เหน็ดเหนื่อย และทะเลาะกับพ่อ พ่อไม่ยอมรับความบกพร่องของตัวเองแต่กลับทำร้ายแม่ แม่มีความเจ็บแค้นหาทางออกไม่ได้จึงฆ่าตัวตาย ดังนี้

มีเสียงเคลื่อนไหวทุกกึก คล้ายว่าพ่อกับแม่จะลุกขึ้นจากเตียง แม่ยังไม่หยุดพูด

‘ผิวอย่างแกมันเวรจริง ๆ ’

มีเสียงดังพลັก พ่อคงเตะแม่เข้าแล้ว เขาหันสะท้านไปทั้งร่าง

“แกเตะฉันให้ตายไปเลย เตะให้ตาย”แม่กรี๊ดร้อง

พลັก พ่อคงเตะซ้ำ

แม่ร้องไห้สือ ๆ

“กูไม่อยู่แล้ว กูไปกระโดดบ่อให้ตายดีกว่า”

เสียงเปิดประตูดัง โครม เสียงแม่วิ่งออกไปในความมืด เสียงประตูหลังบ้านเปิด เสียงคังตุ้มที่บ่อน้ำหลังบ้าน แล้วทุกอย่างก็เงียบสนิท

(เบื้องหน้าของความตาย. 2553 : 137)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น จะเห็นว่าปัญหาที่ “แม่” ทะเลาะกับ “พ่อ” และ “พ่อ” ทำร้าย “แม่” เป็นปัญหาที่เกิดจากการที่ “พ่อ” ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว ทำให้ “แม่” ไม่มีความสุขกับชีวิตและไม่มีทางออกที่จะแก้ไขปัญหาได้ “แม่” จึงหนีปัญหาความขัดแย้งด้วยการฆ่าตัวตาย เพื่อให้พ้นจากความทุกข์ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ปัญหาในครอบครัวที่เกิดจากสามีชอบใช้กำลังทำร้ายภรรยาได้ ทำให้ภรรยาได้รับความทุกข์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และเมื่อไม่สามารถแก้ปัญหาผู้หญิงจึงหนีปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายเพื่อให้พ้นทุกข์ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เกิดประโยชน์หรือไม่ได้รับผลดีใด ๆ เลย

เรื่อง เริงระบำสู่ห้วงรักที่ร่วงหล่นตัวละคร “เธอ” ประสบปัญหาอหึกและยังถูกพ่อบังคับ
ทำให้มีความทุกข์ใจอย่างมาก และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ตัวละคร “เธอ” จึงฆ่าตัวตายในที่สุด
ดังตัวอย่าง

ความตาย เธอพร่ำบ่นถึงมันตลอดระยะเวลาสามเดือนที่ผ่านมา เธอ
กระซิบกับผมว่า “มีเพียงดวงวิญญาณเท่านั้นที่จะพาให้บินไปได้อย่างอิสระ”

วินาทีที่เธอกระโดดลงมาจากตึก มันอาจจะเป็นห้วงเวลาที่สุดท้ายที่เธอเคย
นึกถึง เธอจะคิดถึงช่วงเวลาใดของชีวิตของเธอ

ไม่นานนักรถจากมูลนิธิก็มาถึง ร่างของเธอถูกห่อด้วยผ้าดิบสีขาว
หม่น เลือดแดงซึมไหลจนแลเห็นได้ชัด ร่างของเธออาจจะเบาลงไปอีกหลาย
กิโลกรัม เธอคงถอนหายใจรวรินไม่ได้อีกแล้ว

(เริงระบำสู่ห้วงรักที่ร่วงหล่น. 2553 : 230)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าตัวละคร “เธอ” มีความทุกข์ทั้งกายและใจ จน
ไม่ต้องการมีชีวิตอยู่อีกต่อไป ตัวละคร “เธอ” รู้สึกว่าทางออกที่พ้นจากความทุกข์ทรมานได้คือ
การปลดปล่อยวิญญาณให้เป็นอิสระ จึงตัดสินใจกระโดดตึกฆ่าตัวตาย สะท้อนภาพสังคมไทยให้
เห็นว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและเป็นฝ่ายถูกกระทำโดยเพศชายอยู่เสมอ เกิดเป็นความทุกข์ที่
ไม่สามารถแก้ไขได้ จึงเลือกหนีปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายเพื่อยุติความทุกข์ของชีวิตไม่ให้มีปัญหา
อีกต่อไป

เรื่อง แก้วอึ้วหาย พ่อเป็นคนที่ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว เพราะออกไปทำงานนานครั้งละ
หลายวัน และยังมีภรรยาอีกหลายคน ทำให้แม่เสียใจ ครั้งหนึ่งพ่อออกไปทำงานและบอกกับแม่ว่า
จะกลับบ้านมาตอนบ่ายสามโมง แต่พ่อไม่ได้ทำตามคำพูด แม่รู้สึกผิดหวังจึงแขวนคอฆ่าตัวตาย
ดังตัวอย่าง

แม่ไม่ได้ตั้งใจให้เขาเห็นหรือ พ่อบอกว่าจะกลับมาในตอนบ่ายวันนั้น
แต่ก็ไม่ได้มา แม่เตรียมทุกอย่างไว้สำหรับพ่อ ตอนนั้นเขาไม่เข้าใจ เด็ก ป.สาม
ไม่เข้าใจว่าทำไมแม่แขวนตัวเองไว้กับข้อ

เขารู้ดีว่าทำที่นี้มันนวลของแม่มีภูเขาไฟรอปะทุอยู่ข้างใน ยามบ่ายวันนั้น
เป็นการแก้แค้น ไม่ใช่การหลีกหนี ยอมจำนน เป็นระเบิดฆ่าตัวตายที่มุ่งหมายเขย่า
ขวัญทำลายชีวิตอื่นให้ตายทั้งเป็น แต่น่าเสียดาย มันไม่ได้ระเบิดใส่พ่อตรง ๆ พ่อ
ไม่ได้กลับมาตอนบ่ายสามตามที่บอก วันเผาศพ พ่อถึงได้โผล่หัวมา

(แก้วอึ้วหาย. 2551 : 218-219)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานใจของแม่ที่พ่อเข้าสู่และ
ทำงานจนไม่มีเวลาให้ครอบครัว ทำให้แม่รู้สึกเสียใจและเจ็บแค้นใจสะสมเรื่อยมา จนเมื่อแม่คณ

กับปัญหาไม่ไหวจึงหาทางออกด้วยการแขวนคอตาย เป็นการแก้แค้นพ่อ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าปัญหาของครอบครัวเกิดจากสามีไม่รับผิดชอบ และเอาแต่ใจตัวเองโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของภรรยา ทำให้ภรรยามีความคับแค้นใจ และเลือกใช้วิธีฆ่าตัวตายเพื่อประชดสามี แม้ว่าจะเป็นวิธีที่หนีปัญหาไปได้ แต่ได้สร้างปัญหาความสูญเสียที่ต่อเนื่องไปถึงบุตรที่เป็นผู้บริสุทธิ์ก็ตาม

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกดด้วยการฆ่าตัวตาย ส่วนใหญ่เกิดกับตัวละครหญิงผู้อ่อนแอ ซึ่งหาทางออกจากความขัดแย้งด้วยการฆ่าตัวตาย สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดกับผู้หญิงมีสาเหตุมาจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือจิตใจถูกกดขี่ จนทำให้รู้สึกทรมานจิตใจ มีผลกระทบที่ทำให้โศกเศร้า สิ้นหวัง และไม่สามารถปรึกษาใครได้ ตัวละครจึงเป็นทุกข์และเก็บความทุกข์ไว้ในใจจนรู้สึกที่ไม่อยากมีชีวิตอยู่อีกต่อไป จึงตัดสินใจแก้ปัญหาวีชีวิตด้วยการฆ่าตัวตาย

4.3 การใช้วาจา

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการใช้วาจา เป็นวิธีการใช้คำพูดอ่อนหวาน สั่งสอน การพูดความจริงหรือการหลอกลวง การให้คำแนะนำ การแสดงความคิดเห็น และการพูดอย่างมีเหตุมีผล

เรื่อง มั่นอยู่ในนั้น วิวัฒน์ชัยมีความขัดแย้งในใจคือชอบกีฬาฟุตบอลและใฝ่ฝันจะเป็นนักฟุตบอล แต่เสียดีผู้มีอุปการะเลี้ยงดูวิวัฒน์ชัยมาตั้งแต่เด็ก ต้องการให้เขาเป็นนักขี่มอเตอร์ไซด์ ระหว่างสิ่งที่ตัวเองรักกับการตอบแทนพระคุณของเสียดี ทำให้วิวัฒน์ชัยขัดแย้งภายในจิตใจไม่รู้จะเลือกทางใด แต่คำพูดของเสียดีได้ให้ข้อคิดและทำให้เขาสามารถตัดสินใจได้ในที่สุด ดังนี้

“เสียจะบอกอะไรให้ฟังนะ บางทีความรักของเราะ เราก็วิ่งตามมันไม่ทันหรอกโว้ย บางทีเรานึกว่ารักในสิ่งนี้ แต่เอาเข้าจริงเมื่อเวลาผ่านไป เรากลับมาดู ในภายหลังว่าเราได้หลงรักในอีกสิ่ง สิ่งที่เรามองข้ามผ่านเลยมาแสนนาน ทั้งที่จริงแล้วมันก็อยู่กับเราทุกเมื่อเชิ้อวัน”

“เพราะความรักแท้จริงนั้นมันฝังตัวอยู่ในนี้โว้ย มั่นอยู่ในนี้” แล้วเสียดีก็เกาะนิ้วร่วงบนหน้าอกถี่ ๆ ทั้งสองคนระเบิดเสียงหัวเราะยาวนานก้องสะท้อนขึ้นไปสู่ยอดคดอยหลวง สะท้อนดังไปทั้งเวียงฟ้า และวิวัฒน์ชัยก็รู้ว่า บัดนี้เสียดีเริ่มจะเมาแล้ว

(มั่นอยู่ในนั้น. 2553 : 151)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เห็นได้ว่า ในตอนแรกวิวัฒน์ชัยตัดสินใจไม่ได้ว่า เขาควรจะเลือกเป็นนักฟุตบอลตามที่ตัวเองชอบ หรือเป็นนักขี่มอเตอร์ไซด์เพื่อตอบแทนบุญคุณของเฮียตี๋ แต่ในท้ายที่สุด วิวัฒน์ชัยก็แก้ปัญหาได้ เมื่อเฮียตี๋พูดให้ข้อคิดอย่างมีเหตุมีผล ทำให้วิวัฒน์ชัยตัดสินใจได้ว่า เขาควรจะเลือกเป็นนักขี่มอเตอร์ไซด์ แสดงถึงความกตัญญูแทนที่จะทำตามใจของตนเอง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ในสถานการณ์บางสถานการณ์ คนเราจำเป็นต้องเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง แทนที่จะเลือกทำตามความรู้สึกของตัวเอง และการทำตามคำแนะนำของผู้มีประสบการณ์มาก่อน จะทำให้ตนเองสามารถเลือกตัดสินใจดำเนินชีวิตในวิถีทางที่ถูกต้อง

เรื่อง บทบาทสมมติ เป็นเรื่องราวของการมาฝึกอบรมของหน่วยงานมูลนิธิเพลินสถาน โดยคัดเลือกบุคลากรจำนวน 80 คนจากทั่วประเทศมาเล่นบทบาทสมมติเรื่องเมืองสันติไมตรี เพื่อให้ทุกคนศึกษาสาเหตุ ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา เป็นแนวทางในการเปลี่ยนวิธีคิดและช่วยกันอนุรักษ์โลกให้ดำรงอยู่อย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

ทุกอย่างล้วนเกิดจากมนุษย์ การสร้างสรรค์และการทำลายล้างล้วนอยู่ใน
 ฝีมือของมนุษย์เราทั้งสิ้น คุณธรรมบอกว่ามนุษย์ในมุมมองของหล่อนแล้วมีอยู่
 สองประเภท คือ ผู้ที่ใฝ่ดีและใฝ่ต่ำ อารยชนหรือปฤษชน ทุกอย่างขึ้นอยู่กับเราจะเลือก
 อยู่ฝ่ายใด ฝ่ายที่แสวงหาสิ่งสูงส่ง จะทำทุกอย่างที่มีมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
 พวกเขาจะอุทิศตัวให้กับสิ่งที่เหนือกว่าดีกว่า เพื่อบรรลุถึงความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง
 ต่างจากอีกฝ่ายที่อยู่ในห้วงของโลภะ โทสะ ลงโทษตัวเอง ไม่รู้คุณค่าในฐานะ
 มนุษย์

(บทบาทสมมติ ข้อการะเกด. 2553 : 291-292)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในภาวะที่สังคมมีปัญหาสภาพแวดล้อมถูกทำลาย ด้วยฝีมือของมนุษย์ เรื่องสั้นได้สะท้อนถึงการแก้ปัญหาด้วยการสร้างเหตุการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่ง เป็นที่ประชุมของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์โลก ผู้เข้าประชุมจะใช้เวลาเพื่อแก้ปัญหาของโลก เป็นการเตือนสติให้รู้ว่า มนุษย์มีทั้งผู้ที่ใฝ่ดีและใฝ่ต่ำ จึงขึ้นอยู่กับว่าจะเลือกคิดทำความดี หรือทำความชั่ว ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นในเหตุการณ์ของการเล่นบทบาทสมมติ แต่ละคนจะได้พูดแสดงความคิดที่สะท้อนถึงบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ ในฐานะที่ได้อยู่อาศัยรวมกันอยู่บนโลกใบนี้ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์โลกใบนี้ ต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายจึงจะสำเร็จ ไม่สามารถกระทำได้เพียงลำพัง และต้องสื่อสารกับทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาลหรือประชาชน

เรื่อง ศิลปินใหญ่ ผมได้ทราบข่าวการเสียชีวิตของศิลปินใหญ่และรู้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่า ภรรยาของศิลปินใหญ่ได้นำผลงานศิลปะของท่านออกประมูลขาย ผมมีความรู้สึกเสียดายผลงานของท่านที่จะกระจุกกระจายไปอยู่ในการครอบครองของคนอื่น ผมจึงชวนเพื่อนไปที่บ้านของศิลปินใหญ่ เพื่อจะสอบถามสาเหตุของการประมูลขายผลงานของท่าน ในตอนแรกเพื่อนของผมไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผม แต่หลังจากผมพูดอธิบายด้วยเหตุผล เพื่อนก็เปลี่ยนความคิดและเห็นด้วยกับคำพูดของผม ดังตัวอย่าง

“มึงจะไปทำไม”

“ทำไมมึงไม่ถามอย่างที่ตั้งใจไว้” เพื่อนผมถามด้วยความแปลกใจ เพราะผมตั้งใจว่าจะมาถามแกให้ได้ว่าแกเอาผลงานของศิลปินใหญ่มาประมูลขายได้อย่างไร แต่ผมกลับไม่ได้ถาม

“เหรียญอันนี้ไงที่ทำให้กูล้มเลิกความตั้งใจ” ผมหยิบเหรียญรางวัลของศิลปินใหญ่ขึ้นมาดูก่อนวางลงในช่องเก็บของหลังกระปุกเกียรติตามเดิม

“หมายความว่ายังไง กูไม่เข้าใจ” เขาหันมาจ้องหน้าผมเหมือนต้องการคำอธิบาย

“กูบอกแล้วไงว่าเหรียญมันมีสองด้าน จะว่าด้านหนึ่งผิดด้านหนึ่งถูกคงไม่ได้หรอก มึงคิดดูดี ๆ ถ้ามองในมุมมองที่เมียศิลปินใหญ่ทำมันก็ไม่น่าจะมีผิด กูคิดแบบนั้น คิดอย่างมีเหตุผล ไม่ได้เข้าข้างเมียศิลปินใหญ่ กูว่าความจริงแกเอาผลงานของศิลปินใหญ่มาประมูลขายนั้นถูกต้องแล้ว มึงอย่าลืมนะคนที่มาประมูลผลงานของศิลปินใหญ่ไปนั้นต่างมีความรักในตัวศิลปินและผลงานของศิลปินทั้งนั้น ดังนั้นผลงานที่ตกไปอยู่กับคนที่รักศิลปะจริง ๆ ต้องได้รับการดูแลที่ดี บางทีอาจจะดูแลได้ดีกว่าแกดูแลก็ได้ มึงเห็นอย่างที่ถูกเห็นไหม” ผมหันไปถาม

“มันก็จริงแหละ” เขาเริ่มเสียงอ่อนลง

(ศิลปินใหญ่. 2553 : 40-41)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แต่ละคนใช้คำพูดเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่างเหรียญที่มีสองด้าน และให้เหตุผลถึงความรู้สึกของคนเป็นภรรยาศิลปินใหญ่ที่ต้องมีภาระเก็บและรักษาผลงานของท่านไว้ ทั้งที่ตัวเองก็ชราแล้ว ซึ่งจะทำให้มีความลำบากที่จะต้องแบกภาระที่หนักอึ้งไว้ คำพูดของผมทำให้เพื่อนคิดได้และคล้อยตาม ในที่สุดก็เห็นด้วยกับคำพูดของผม สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การพูดอธิบายด้วยเหตุผลและมีตัวอย่างเปรียบเทียบอย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถโน้มน้าวให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับได้

เรื่อง ศาลาโกหกบันลือโลก กล่าวถึงการแสดงบนเวที 9 ชุดเพื่อหาเงินเป็นทุนการศึกษา และจะมีการแสดงชุดที่ 6 ที่หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรม เมื่อนักแสดงที่เมาสุราได้ปลื้มฟ้าและวิ่งไปรอบเวที เพื่อแก้บนที่ได้รับรายได้เกินความคาดหมายไว้ ซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับศีลธรรม แต่นักแสดงได้แก้ปัญหาโดยการพูดอธิบายถึงที่มาของการแสดงของเขาตามความเป็นจริง ดังตัวอย่าง

เอก พัฒนพงศ์พันธุ์ :ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเหล่ากาชาด คณะผู้ติดตาม ผู้แสดง ผู้ชม ตลอดจนเจ้าของสถานที่จัดงาน และบรรดาบุคลากรผู้ร่วมงานที่เคารพรัก ผมรู้สึกปลาบปลื้มปิติ จนแทบจะกล่าวอะไรไม่ออก ไม่แน่ว่างานที่ตั้งใจไว้จะบรรลุผลอย่างคาดไม่ถึง ที่สำคัญคือเกรงว่าจะไม่เหมาะสมด้วย เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง ไม่สมจริง ตรงที่โฆษณาใช้คำว่า บันลือโลก ตลอดจนการกระทำที่จะทำให้เสื่อมเสียศีลธรรมอันดีงาม อันมีสิ่งเร้าเกี่ยวกับการสร้างจุดขาย ในเรื่องของ นุ่งลมห่มฟ้า ที่รับว่าจะเสี่ยงโดยเอาตัวเองเป็นประกัน และยอมปล่อยตัวให้ผมเฝ้าหวาดเครารกรุงรัง มุ่งแต่จะให้แผนออกมาสู่สายตามหาชนเป็น “Talk of the town”

(ศาลาโกหกบันลือโลก. 2553 : 280)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ตัวละครที่เป็นนักแสดงชุดที่ 6 ได้พูดอธิบายถึงเหตุผลที่ทำให้เขาแสดงชุดนุ่งลมห่มฟ้านี้ และถูกผู้ชมตำหนิว่าเป็นการแสดงที่ขัดต่อศีลธรรมและกฎหมาย เขาได้พูดแก้ตัวว่าเป็นการตัดสินใจที่เอาตัวเองเป็นประกัน ทำให้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องนี้คลี่คลายไปได้ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การกระทำผิดที่ไม่ได้กระทบต่อคนอื่นมากนัก เมื่อรู้สึกสำนึกผิดได้ว่าตัวเองได้ทำสิ่งที่ไม่ดีแล้วกล่าวคำขอโทษและยอมรับด้วยความอ่อนน้อม สังคมก็จะเข้าใจและให้อภัย

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการใช้วาจา เป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่ไม่รุนแรงและไม่กระทบต่อผู้อื่นหรือสังคม การใช้วาจาสะท้อนให้เห็นถึงการมีความคิดเห็นที่มีเหตุผลเป็นแนวคิดส่วนตัวที่ไม่กระทบต่อคนอื่น และวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ ตัวละครจะได้รับผลทันที ซึ่งทำให้หลุดพ้นจากปัญหาความขัดแย้งได้

4.4 การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือใช้สิ่งอื่นทดแทน

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยการแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีที่แก้ปัญหาของตัวละครหลังจากที่ได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ปัญหาที่ประสบอยู่ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้การใช้สิ่งอื่นช่วยเหลือ มีทั้งการนำสิ่งของ บุคคล สัตว์ หรือศาสนา ฯลฯ มาทดแทน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่อง ชาวบ้านของประเทศที่ชื่อว่าสองขา เป็นเรื่องความเชื่อว่าตัวเหี้ยเป็นสัตว์สัญลักษณ์ของความโชคร้ายและเป็นกลางบอกเหตุอันเลวร้าย ชาวบ้านจึงต้องหาวิธีกำจัดตัวเหี้ยและ เพื่อลดความขัดแย้งจากความเชื่อที่มีต่อตัวเหี้ย ผู้เขียนได้สร้างฉากการประชุมของตัวเหี้ยที่พูดถึงวิธีการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่แสดงว่าได้ลดความเกลียดชังด้วยการเรียกชื่อใหม่ให้ฟังไพเราะกว่าชื่อเดิมดังตัวอย่าง

ในที่ประชุมลับของเหี้ยวันต่อมา เหี้ยแกนนำพาคางอย่างคลั่งแค้น

“ชั่วร้ายจริง ๆ มันขบกรามกรอด” ... “ในที่สุดเราก็รู้แล้วว่าแผนการลับที่มันจะใช้กำจัดพวกเรานั้นเป็นอย่างไร”

“อำมหิตที่สุด” เหี้ยหนุ่มตัวเดิมตาแดงกำยำกว่าเดิม “พวกสองขาเป็นสัตว์โลกที่เลวจริง ๆ”

“ถึงเวลาแตกหักแล้ว เรียกกระดมพวกเราจากทุกที่ ยึดอำนาจจากพวกสองขา ก่อนที่มันจะกลับมาล้างเผ่าพันธุ์เราด้วยแผนชั่วนั้น” เหี้ยแกนนำประกาศก้อง “ไม่วันเผ่าพันธุ์เราต้องถึงกาลอวสานด้วยแผนทรนุชของมันแน่”

“แผนทรนุช” เหี้ยบางตัวพึมพำ มันยังไม่เข้าใจถึงความร้ายกาจ

“ใช่ แผนทรนุช” แกนนำเหี้ยเอ่ยอย่างเจ็บช้ำ “มันกะจะล้างเผ่าพันธุ์เราให้สิ้นซากด้วยการเรียกพวกเราเสียใหม่ว่า ทรนุช”

“โอ รับไม่ได้” เหี้ยหลายตัวร้องไห้ระงมอย่างสะเทือนใจ

(จดหมายถึงบรรณาธิการฯ. 2553 : 128)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นวิธีการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ด้วยการหาสิ่งอื่นมาแทน คือเรียกชื่อใหม่ว่า “ทรนุช” เพราะคำว่า “เหี้ย” มีความหมายที่น่ารังเกียจ และมนุษย์จะรู้สึกขยะแขยง ดังนั้นการเรียกชื่อใหม่ที่ไพเราะและมีความหมายดีกว่าชื่อเดิม อาจจะแก้ปัญหาความรู้สึกที่ไม่ดีหรือเปลี่ยนความเชื่อที่มีต่อสัตว์ชนิดนี้ได้บ้าง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า มีความพยายามจะลดความรังเกียจหรือเปลี่ยนความเชื่อที่มีต่อสัตว์ประเภทนี้ด้วยการใช้ภาษาที่ไพเราะมาเรียกเป็นชื่อใหม่มาแทนชื่อเก่าที่เป็นภาษาปากและมีเสียงไม่ไพเราะ

เรื่อง หาดไชน่า-อ่าวไชน่าหอมๆ “ผม” คิดใจชอบบรรยากาศทางธรรมชาติของหาดไชน่าหลังเกิดพายุปี 2532 ชาวบ้านได้ขายที่ดินให้นายทุนทำรีสอร์ต และ โรงแรมตัวละคร “ผม” รู้สึกขัดแย้งในใจว่าเป็นการทำลายธรรมชาติตัวละคร “ผม” จึงไม่ไปที่หาดแห่งนั้นอีก และไปเที่ยวที่หาดและอ่าวคอร์ลบีชแทน ดังตัวอย่าง

ผมไปที่หาดไชน่า-อ่าวไชน่าหอมอีกไม่ได้(ตอนหลังผมใช้รถเก๋ง) จึงลองขับรถไปที่คอร์ลบีช ครั้งแรกก็ติดใจด้วยเหตุว่ามันคูน เหมือนเคยไปมา แต่นึก

ไม่ออกว่าเคยไปเมื่อไร มันคล้าย ๆ กับ ‘หาดไข่น้ำ-อ่าวไข่น้ำบ้านคุณครู’
 ในเมื่อผมหาทางไปหาดบ้านของคุณครูเองไม่ได้ ผมก็ขอเลือก ‘หาดและอ่าว
 คอรัลบีช’ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของผมต่อไปแทนก็แล้วกัน แล้วผมก็ชอบมาที่
 หาดแห่งนี้เป็นประจำ เพราะตอนนี้รสนิยมของผมเปลี่ยน หลังจากได้ซีแปดและมี
 รถยนต์เก๋งนั่ง คังนั้นว่างเมื่อใด อยากพักผ่อนหรือกินอาหารอร่อยราคาแพง ๆ
 เมื่อใด ผมจะมาที่คอรัลบีช

(หาดไข่น้ำ-อ่าวไข่น้ำ. 2553 : 213-214)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นวิธีการแก้ปัญหาเมื่อธรรมชาติของหาดไข่น้ำ-อ่าวไข่น้ำ
 เปลี่ยนไป ตัวละคร “ผม” ได้ค้นพบ ‘หาดและอ่าวคอรัลบีช’ ที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติคล้ายคลึงกับ
 หาดที่ตัวละคร “ผม” ชื่นชอบตัวละคร “ผม” จึงเลือก ‘หาดและอ่าวคอรัลบีช’ เป็นที่พักผ่อนหย่อน
 แทนการไปหาดไข่น้ำ-อ่าวไข่น้ำ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า มนุษย์มีทางเลือกในใจ
 พักผ่อนในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ โดยที่จำเป็นต้องยึดติดกับสถานที่ที่เดิม และสามารถมีความสุข
 ได้เมื่อมีสิ่งใหม่ทดแทน

เรื่อง สะพาน จิตรกรชราชื่ออุตะภาวะ ฮิโรชิเกะ เมื่อตอนเป็นหนุ่มได้เขียนภาพสะพานแต่
 ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ เพราะเขาไม่ได้รอพบผู้หญิงที่นัดหมายไว้บนสะพาน ทุกครั้งที่เขาเห็นภาพเขียน
 เขาต้องการแก้ไขเหตุการณ์ในรูปภาพที่เกิดขึ้นในวันนั้น ดังตัวอย่าง

จิตรกรชรามองดูภาพฝนตกกะทันหันเหนือโอฮาชิ อาดาเคะ นิ่งนานราว
 กับจมดิ่งในสมาธิแล้วท่านก็ลงมือร่างภาพ เมื่อเสร็จแล้วก็ถ่ายทอดภาพลงใน
 กระดาษอันชิตะแผ่นหนึ่ง หลังจากนั้นก็ทาขาวบนแผ่นอันชิตะ คำว่าหน้าแปะมัน
 บนแผ่นไม้ แล้วลงมือแกะสลักเนื้อไม้ส่วนที่เป็นฝืนขาวของกระดาษออกอย่าง
 คล่องแคล่วทั้งที่ยังไม่หายป่วย เริ่มต้นอย่างเชื่องช้า แล้วก็เร็วขึ้น จนในที่สุดแผ่น
 ไม้ก็เหลือเพียงลายเส้นสำหรับพิมพ์ ท่านลงหมึกบนแผ่นไม้แล้วนำมันบน
 กระดาษ พิมพ์สีต่าง ๆ บนกระดาษทีละแผ่น ทีละแผ่น เมื่อท่านหันกลับไปยังผู้มา
 เยือน แยกนาม อันโด โทคุทาโร หายไปจากที่นั่นแล้ว

(สะพาน. 2553 : 132)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น อุตะภาวะ ฮิโรชิเกะ ได้ทอดทิ้งผู้หญิงที่นัดหมายไว้ ทำให้เขา
 รู้สึกว่ามีความผิดที่ติดค้างอยู่ในใจมาตลอดชีวิต เขาแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจด้วย
 การวาดภาพใหม่มาแทนภาพเขียนเก่าที่ยังไม่เสร็จ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การกระทำที่
 ตัวเองสำนึกได้ว่าผิดพลาดไปแล้ว แม้เวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม คนเราก็สามารถแก้ไขให้
 ได้ถูกต้องเพื่อลบล้างความผิดได้ แม้จะอยู่ในวัยชราที่ถือว่ายังไม่สายเกินการณ์

เรื่อง เก้าอี้หวายตัวละคร “เขา” มีอดีตกับเก้าอี้หวายของพ่อตัวนี้ เพราะพ่อไปทำงานนอกบ้านและมีภรรยาอีกหลายคน จนแม่เสียใจและฆ่าตัวตาย น้ำสาวพาตัวละคร “เขา” ไปอยู่ที่กรุงเทพฯ จนกระทั่งพ่อเสียชีวิตตัวละคร “เขา” จึงกลับมาที่บ้านพ่อและทบทวนอดีตที่ขมขื่นที่เป็นความขัดแย้งระหว่างเขากับพ่อ โดยที่เขาไม่เคยถามถึงเหตุผลที่พ่อเป็นต้นเหตุให้แม่ฆ่าตัวตาย เมื่อรับรู้ความจริงทั้งหมดแล้วตัวละคร “เขา” จึงเข้าใจและรู้สึกผูกพันกับพ่อโดยใช้เก้าอี้หวายเก่าโทรมตัวนี้ทดแทนพ่อ ดังตัวอย่าง

พ่อของเขานอนสูบฝิ่นเพื่อบรรเทาอาการปวดของมะเร็งตับระยะสุดท้าย
 ฝ้ามองชื่อที่แม่ใช้แขวนคอตาย พ่อนอนรอวันเดินทางไปพบกับแม่ด้วยชุดเดินทาง
 เสมอ เก้าอี้หวายตัวนี้ ตัวที่เขานั่งอยู่ในขณะที่พะป่าห์เล่าเรื่องของพ่อให้ฟัง เป็นที่ที่
 พ่อนอนรอเวลาเดินทาง เขานั่งนิ่งอยู่เป็นเวลานานกลืนน้ำลาย แล้วขอให้พะป่าห์
 รินเหล้าให้เขาอีก

ทุกคนนั่งอยู่ที่นี้ นั่งเงียบฟังเหมือนฟังรู้เรื่องเขาใช้เวลาเกือบทั้งวันกึ่งนั่ง
 นอนอยู่บนเก้าอี้หวายของพ่อ ฟังเสียงเส้นหวายหดและขยายตัวจาก
 การเปลี่ยนแปลงของความชื้นความแห้งแล้ง หรือความกดอากาศ เขารู้ว่าเก้าอี้
 หวายกำลังพูดกับเขาและเขาพยายามจับให้ได้ว่ามันพูดว่าอะไร

(เก้าอี้หวาย. 2553 : 225)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เมื่อ “เขา” ได้รู้แล้วว่าพ่อรักแม่มาก และเข้าใจความรู้สึกของพ่อที่สำนึกผิดตัวละคร “เขา” ก็ไม่มีโอกาสได้กลับมาพบและพูดคุยกับพ่อเลย จนพ่อเสียชีวิตตัวละคร “เขา” จึงใช้เก้าอี้หวายที่พ่อนั่งอยู่เสมอ ๆ มาทดแทนตัวพ่อโดยมีความรู้สึกว่ “เก้าอี้หวาย” กำลังพูดกับเขา สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ความขัดแย้งกันที่เกิดขึ้นในครอบครัวพ่อ แม่ ลูก ควรจะพูดคุยเพื่อปรับความเข้าใจกันในขณะที่ยังมีชีวิต จะทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันและจะมีความสุขโดยไม่จำเป็นต้องหาสิ่งใดมาทดแทน

เรื่อง นักวาดลอคตัวละคร “ฉันทน์” ชอบดูภาพยนตร์และดูโปสเตอร์ใบปิดโฆษณาตามโรงภาพยนตร์ตั้งแต่เล็ก ทำให้ประทับใจและชื่นชอบภาพโปสเตอร์ภาพยนตร์ และตั้งใจจะเป็นนักวาดโปสเตอร์จนไม่สนใจเรียนหนังสือ แม้ว่าพ่อต้องการให้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อแต่ตัวละคร “ฉันทน์” ไม่ยอมทำตามความต้องการของพ่อ ดังตัวอย่าง

ฉันทน์จะไม่เรียนต่อในชั้นมัธยมปลาย ซึ่งฉันทน์เชื่อว่าพ่อจะไม่ทัดทาน ด้วยเห็นว่าผลการเรียนของฉันทน์นั้นอ่อนมาตลอด และด้วยการรับงานเขียนป้ายเพื่อสะสมเงินทุนไว้สักก้อนเพื่อการนี้ไว้ให้พร้อม แผนการณ์นี้ของฉันทน์ก็น่าจะมีอะไรติดขัด และเพื่อให้พ่อกับแม่ไม่ต้องห่วงมากนักต่อการไปในครั้งนี้ของฉันทน์ จำเป็นที่ฉันทน์ต้องโกหกแกบบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบางเรื่อง แต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างไร

ทุกอย่างที่ได้กะเกณฑ์ไว้แล้วจะต้องไม่เปลี่ยนแปลง

(นักวาดลอก. 2552 : 71)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ตัวละคร “ฉันทน์” แก้ไขปัญหาความขัดแย้งกับพ่อ โดยทำตามใจชอบของตัวเอง เป็นการยอมรับว่าจะต้องพึ่งตัวเองให้ได้ ด้วยการวางแผนเก็บสะสมเงินเพื่อใช้ในการเดินทางและดำเนินชีวิตตลอดระยะเวลาที่ไปเรียนวาดภาพโปสเตอร์ที่กรุงเทพฯ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีความหมายที่ชัดเจน มีการวางแผน และมีความมุ่งมั่นตั้งใจ แม้จะขัดแย้งกับบุคคลอื่นแต่จะทำให้ตนเองมีอิสระและมีความสุขที่ได้ทำงานที่ตัวเองเลือก

เรื่อง ผู้หญิงคนหนึ่งชื่อมะลิ มะลิได้มาอาศัยอยู่ที่บ้านของตัวละคร “เขา” และทำตัวเหมือนเป็นเจ้าของบ้าน รวมถึงพูดจาโดยไม่เกรงใจตัวละคร “เขา” แม้แต่น้อย เมื่อทั้งสองพูดคุยเรื่องเหตุการณ์ 6 ตุลาคม ต่างคนต่างมีความคิดไม่ตรงกันจนทะเลาะกัน มะลิจึงระบายความโกรธดังตัวอย่าง

ภรรยาบอกให้เขาไปดูใน เว็บบล็อกของมะลิ เข้าไปดูว่ามะลิรู้สึกกับเขาอย่างไร เขาเข้าไปดูจึงพบข้อความที่เขียนระบายความรู้สึกในทำนองว่า “40 ปีมาแล้วใครสามารถบอกได้ว่าความจริงคืออะไร กระจายไม่ก็แผ่นจากคนในดินแดนไกลโพ้นสามารถบอกกล่าวความจริงแก่เราได้จริงหรือ ใครจะเชื่อก็เชื่อกันไป ฉันทน์ไม่เอาด้วย”

เขาอ่านข้อความนั้นด้วยความรู้สึกแปลกประหลาด โกรธ โมโหไม่พอใจ และทำข้อความมีการแสดงความคิดเห็น เพื่อน ๆ ของมะลิเขียนข้อความถามเธอว่าเกิดอะไรขึ้น แล้วข้อความนี้มีนัยถึงเรื่องราวใด มะลิอธิบายและตอบคำถามเหล่านั้นอย่างอ้อม ๆ เธอไม่ได้ระบุว่าคนที่ทำร้ายจิตใจเธอเป็นใคร คนที่เธอเกลียดคือใคร เพียงแต่อธิบายว่าใน สังคมของเรามีพวกบ่อนทำลายอยู่จริง มะลิเขียนข้อความในกล่องความคิดเห็นว่า ‘ฉันทน์เจอตัวมันมาแล้ว ตัวเป็น ๆ ด้วย’

(ผู้หญิงคนหนึ่งชื่อมะลิ. 2553 : 146)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น มะลิไม่กล้าพูดว่าตัวละคร “เขา” ต่อหน้าพูดผ่านข้อความที่พิมพ์ในเว็บบล็อก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารระบายอารมณ์ความไม่พอใจ ความโกรธ และโจมตีตัวละคร “เขา” แทนการพูดแบบเผชิญหน้ากัน สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันเป็นช่องทางการสื่อสารเพื่อระบายอารมณ์แค้น ซึ่งไม่สามารถยุติปัญหาที่ขัดแย้งได้ แต่กลับทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งมากกว่าเดิม

เรื่อง สัญญาใจ ตัวละคร “ฉัน” เป็นคู่รักกับตัวละคร “เธอ” บางทีฉันรู้สึกมีความสุขและบางทีตัวละคร “เธอ” กลับทำให้รู้สึกอึดอัดรำคาญ เนื่องจากว่าตัวละคร “เธอ” ไม่ให้อิสระตัวละคร “ฉัน” ให้ทำอะไรเอง ตัวละคร “ฉัน” จึงคิดทบทวนว่าต้องการใช้ชีวิตอยู่กับเธอต่อไปอีกหรือไม่ วันหนึ่งเมื่อคุณภาพยนตร์เรื่องหนึ่งจบ ตัวละคร “ฉัน” ก็ได้ความคิดที่จะแก้ปัญหาระหว่างตัวละคร “เธอ” กับตัวละคร “ฉัน” ดังตัวอย่าง

ฉันเคยดูหนังเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของแม่บ้านวัยกลางคนที่มึนงง หลอนฝันอยากเป็นคนเล่าเรื่องตลก หลอนตัดสินใจตามความฝันอีกครั้ง ด้วยการไปแสดงในร้านอาหารเล็ก ๆ ฝีมือการแสดงของหลอนดีขึ้นเรื่อย ๆ มีแววมองเสนอให้ไปเล่นในเมืองใหญ่ หลอนลังเลในตอนแรก แต่สุดท้ายก็ตอบปฏิเสธ ฉันชอบฉากนี้ที่สุด ฉากที่หลอนแน่วแน่ว่าไม่ต้องการไป แวดตาของหลอนสะท้อนออกมาชัดเจนว่า หลอนต้องการอะไร ประมาณไหน คุณหนังจบ ฉันคิดถึงเธอเป็นคนแรก ฉันอยากบอกเธอว่าฉันก็เหมือนแม่บ้านคนนั้นที่รู้ว่าต้องการอะไร ประมาณไหน เธอล่ะ เธอรู้ไหมว่าเธอต้องการแค่ไหน เหมือนฉันหรือเปล่า

(สัญญาใจ. 2553 : 59-60)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ตัวละคร “ฉัน” คุณภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงคนหนึ่งที่ไม่ฝันจะเปลี่ยนจากแม่บ้านมาเป็นนักแสดงตลก ในที่สุด เธอก็ประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงและมีโอกาสจะไปแสดงที่เมืองใหญ่ แต่เธอกลับปล่อยโอกาสนี้ไปเพื่อจะได้อยู่บ้านดูแลครอบครัว ตัวละคร “ฉัน” ได้ข้อคิดจากภาพยนตร์เรื่องนี้ สิ่งที่ตัวละคร “ฉัน” มีความขัดแย้งและคิดอยู่ตลอดเวลาที่ได้คำตอบ และนำชีวิตของแม่บ้านนักแสดงมาแทนความรู้สึกอึดอัดใจ ซึ่งทำให้ความขัดแย้งในใจของตัวละคร “ฉัน” หหมดไปและดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย สดชื่นภาพสังคมไทยให้เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งในใจจะหมดไปได้ ถ้าเรียนรู้ชีวิตของคนที่มีปัญหาเช่นเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ชีวิตของตัวเองมีเป้าหมาย และมีความพยายามที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย และเมื่อทำสำเร็จแล้วก็มีคามพอใจ ไม่ทะเยอทะยาน เพื่อจะทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นและมั่นคง

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยการแสวงหาสิ่งอื่นทดแทน มักนำมาใช้ในกรณีที่ตัวละครไม่ต้องการเผชิญหน้ากับปัญหาหรือคู่กรณีโดยตรง จึงหาทางออกโดยค้นหาสิ่งของหรือสิ่งอื่น ๆ มาทดแทน ซึ่งจะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งยุติหรือลดน้อยลง

4.5 การพึ่งศาสนา

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการพึ่งศาสนา เป็นการนำคำสอนทางศาสนาที่ตัวละครเคารพนับถือ ไม่ว่าจะศาสนาใดศาสนาหนึ่งก็ตาม ทำให้มีอิทธิพลต่อความคิดของตัวละคร ซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางของการแก้ไขปัญหา แม้ว่าจะแก้ไขไม่ได้โดยตรง แต่ก็สามารถลดทอนปัญหาความขัดแย้งไปได้บ้าง โดยเฉพาะการทำให้อุจจาระสบาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่อง โรงเรียนศิเค่น ภาณุวัตรรับงานบริหารโรงเรียนเอกชนขนาดย่อม เขาอยากปรับปรุงโรงเรียนนี้ให้ดีขึ้นและมีชื่อเสียง แต่สภาพโรงเรียนเก่าทรุดโทรมมาก ขาดครู ครูไม่รับผิดชอบต่องานและไม่มีความรับผิดชอบในการสอน เป็นปัญหาที่ทำให้เขารู้สึกหนักใจและปวดศีรษะ เขาได้นำหลักศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ดังตัวอย่าง

หากเขาไม่ได้ต่อสู้เพียงลำพังบนถนนขรุขระสายนี้ ภาณุวัตรมีหลักธรรมคอยเป็นเครื่องมือเตือนใจ เขานึกถึงการตัดกิเลสอยู่กับความเรียบง่ายที่เรียนรู้มาตลอด 3 เดือนแล้วรู้สึกสบายใจขึ้น เขาต้องฝ่าฟันอุปสรรคไปจนได้ เขาเชื่อเช่นนั้น
(โรงเรียนศิเค่น. 2553 : 116)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ภาณุวัตรได้ใช้หลักศาสนามาเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียน เมื่อเผชิญกับปัญหาอุปสรรคเขาก็นึกถึงหลักธรรมในพุทธศาสนา โดยการลดความต้องการหรือกิเลส ไม่ค้ำดันแสวงหาจนเกิดความทุกข์และพอใจกับความเรียบง่ายหรือในสิ่งที่เป็นอย่างนี้ ทำให้เขาประสบความสำเร็จ มีกำลังใจและมั่นใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคให้สำเร็จตามต้องการ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาใช้ในการทำงาน จะสามารถแก้ไขปัญหาและทำให้การทำงานประสบความสำเร็จได้

เรื่อง ปากเด็ก เด็กหญิงที่หน้าตาน่ารักแต่ใช้คำพูดกล่าวร้าย ไม่เว้นว่าจะเป็น แพทย์ครูบาอาจารย์ หรือแม้กระทั่งพระสงฆ์ ทำให้คนฟังเสียใจ เสียความรู้สึก เสียความศรัทธา และรังเกียจกิริยาท่าทางของเด็กหญิงปากร้ายคนนี้ แล้วยังทำให้หมู่บ้านเสื่อมเสียและคนเกิดความระส่ำระสายไปทั่วหมู่บ้าน ท่านเจ้าคณะสงฆ์จึงได้มีลิตคำบัญชาสั่งให้พ่อแม่ของเด็กหญิงเข้าพบโดยด่วนดังตัวอย่าง

เมื่อท่านเจ้าคณะสงฆ์ผู้เป็นประธานประจำเมืองได้รับรายงานแล้วรู้สึกตระหนักถึงวิธีการบ่อนทำลายครั้งนี้เป็นอย่างยิ่งนัก ถ้าขึ้นปล่อยวางโดยไม่มีการกล่าวโทษใด ๆ ย่อมก่อให้เกิดภัยใหญ่หลวงต่อฐานแท่นพระมหาเจดีย์ที่ฝั่งรากลงแผ่นดินผืนนี้มานานเนิ่น ตลอดทั้งเด็กไร้เดียงสาคนนี้ก็พลอยรับผลบาปกรรมเป็นเสบียงไปสู่โลกันตร์อย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์อีกด้วย

ท่านจึงลิจิตคำบัญชาไปให้พ่อแม่ นำเด็กหญิงเข้าพบโดยด่วน

(ปากเต็ก. 2551 : 308)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น สะท้อนถึงความขัดแย้งในสังคม ทำให้ประชาชนเดือดร้อน และชื่อเสียงถูกทำลายจากคำพูดกล่าวหาว่าร้าย ซึ่งผิดศีลธรรมที่ดั่งงาม ทำให้เจ้าคณะสงฆ์ต้องแก้ไข ปัญหา แสดงถึงบทบาทของศาสนาที่จะต้องทำหน้าที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนวุ่นวายในสังคม สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า พระภิกษุในศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นศูนย์รวมของ จิตใจให้ผู้ศรัทธาใช้เป็นเครื่องดับทุกข์ได้

ในเรื่อง โมณาลิชาอุษาคเนย์ อุษาสาบฝันและระลึกชาติได้ ถึงอดีตชาติตนเองเป็นนางอุษา และเธอรู้สึกสงสัยเรื่องราวในอดีต จึงใช้วิธีการทางศาสนาคือการนั่งสมาธิเพื่อดูเรื่องราวในอดีต ดังตัวอย่าง

นอกจากการนั่งลงในท่าขัดสมาธิ อุษาสาบก็ไม่เห็นว่ามิอะไรที่น่าทำไป
มากกว่านี้อีกแล้วดังนั้นเธอจึงตั้งจิตจดจ่ออยู่กับปมพัวพันต่าง ๆ ค่อย ๆ คลี่คลาย
ไปในแต่ละปมยุ่งเหยิง จนล่อนจ้อนเหลือเพียงความเว้งว่างว่างเปล่า
บัดนั้นเอง เธอกลับเห็นภาพที่ปรากฏในความฝัน

(โมนาลิชาอุษาคเนย์. 2553 : 303)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น อุษาสาบปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาเป็นการนั่งสมาธิ เธอ นำมาใช้เพื่อจะ ได้รู้จักอดีตชาติของตนเอง ทั้งที่ผิดแนวคำสอนในพุทธศาสนาที่อธิบายว่า การนั่งสมาธิเป็นการปฏิบัติเพื่อให้จิตใจสงบและที่มั่นคง เป็นการลดละกิเลส สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนามักจะมีความเข้าใจผิด เพราะไม่ได้ศึกษาถึงแก่นแท้ของศาสนาที่สอนให้อยู่กับชีวิตปัจจุบัน ไม่ได้สอนให้ติดข้องอยู่กับอดีต และการระลึกชาติไม่ได้เป็นแนวทางให้พ้นทุกข์ เมื่อนำมาใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง จึงทำให้มีความทุกข์มากขึ้น

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการพึ่งศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ตัวละครจะนำคำสอนหรือวิธีปฏิบัติตามหลักศาสนามาใช้แก้ปัญหา สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ศึกษาหลักของศาสนาและนำแนวคิดเกี่ยวกับศาสนามาถ่ายทอดเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและทำให้มีความเชื่อมั่นในศาสนาที่ตนเองเคารพนับถือ

4.6 การยอมรับ

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการยอมรับคือ การยอมรับสภาพที่เป็นจริงโดยไม่มีข้อโต้แย้ง แม้ว่าตัวละครจะรู้สึกว่ายังมีปัญหาลูกอยู่หรือมิได้ลดน้อยลง แต่เมื่อไม่มีทางออกที่ดีที่สุดก็จะปรับสภาพของตนเองด้วยการยอมรับปัญหานั้นไว้

เรื่อง บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม ตัวละคร “ผม” เป็นนักเขียนบทวิกิคนหนึ่งในชุมชนชนหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านได้เสนอชื่อให้ได้รับรางวัล แต่ตัวละคร “ผม” คิดว่าตนเองไม่เหมาะสม เนื่องจากผมไม่เคยเขียนเรื่องเกี่ยวกับสังคมในท้องถิ่น และไม่ได้ทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชาวบ้าน ตัวละคร “ผม” จึงพยายามปฏิเสธ แต่ในที่สุดผมก็ต้องยอมรับรางวัลตามที่ผู้ใหญ่บ้านต้องการ ดังตัวอย่าง

“ตกลงให้หนูเขียนแทนต่อไปนะคะ ถ้าพี่ไม่มีกะจิตกะใจอยากจะเขียนเมียผมพยายามสรุปเรื่องด้วยการยินยอมแทนตัวผมอีกครั้งหนึ่ง หลังจากยินยอมให้เขาไปแล้วโดยไม่รอความเห็นใจ ๆ จากผมที่เป็นคนได้เสียโดยตรงจากเรื่องนี้ ผมระเบิดเสียงดังลั่น ไม่ต้อง ไม่ต้องมาเขียนบ้างอะไรแทนพี่ทั้งนั้น” เธอหน้าซีด อุทานด้วยความตกใจ และเบะปากทำท่าเหมือนจะร้องไห้

“พี่จะเขียนเอง และจะนำไปมอบให้เขาเอง ใครจะมารู้เรื่องของพี่ดีเท่ากับตัวพี่เอง...”

(บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม. 2553 : 94)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น หลังจากผู้ใหญ่บ้านพยายามที่จะให้ “ผม” ไปรับรางวัลจนกระทั่ง “ผม” ไม่มีข้ออ้างที่จะปฏิเสธได้อีกต่อไป “ผม” จึงยอมกรอกแบบฟอร์มสมัครเข้ารับรางวัล สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ชาวบ้านมักจะคิดว่าตัวเองเป็นคนต่ำต้อย ทั้ง ๆ ที่ชาวบ้านเป็นผู้สร้างสรรควัฒนธรรมของชาติ เขาจะมีความเจียมเนื้อเจียมตัวและจะยกย่องชื่นชมคนที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่า แม้ว่าคน ๆ นั้นไม่ได้สร้างสรรค์สิ่งใดที่มีคุณค่าต่อชุมชนเลย จึงเป็นความขัดแย้งที่ทำให้ต้องยอมจำนนทำตามความต้องการของชาวบ้าน เพื่อให้ปัญหายุติลงด้วยดี

เรื่อง สิบห้าค่ำ ตัวละคร “ผม” เป็นนักสำรวจแหล่งน้ำผู้มีประสาทมัมผัสดีเยี่ยม ในเหตุการณ์ที่มีการดำเนินสำรวจถ้ำลึก เมื่อตกลงไปจนได้กลิ่นกำมะถันและเกิดอุบัติเหตุมีของแข็งมากระแทกศีรษะอย่างรุนแรง ทำให้สติตัวละคร “ผม” คับวูบและมีความรู้สึกว่าร่างกายมีการเปลี่ยนแปลง เป็นความคิดที่ขัดแย้งและสับสนว่าตัวเองเป็นสัตว์หรือคน ดังตัวอย่าง

สายน้ำกระเพื่อมในความนิ่งงัน จากหนึ่งเป็นสองและขยายออกไปเหลือคณานับจนลำน้ำทั้งสายเดือดคุ้ขึ้นจากฟองอากาศ ม่านหมอกแห่งความเชื่อของผมคลี่คลายออกเผยเกล็ดสีมุกแวววาว เอี้ยวไหวในลำน้ำ มีสัญญาณแปลกปลอมแทรกเข้ามา กระทั่งในความฝัน ผมเป็นสัตว์จริง ๆ นะหรือ...ผมตื่นเต็มเหนี่ยวด้วยเสียงก้องแห่งความสะพรึงกลัวถึงที่สุด ผมพุ่งเข้าไปใส่เหล่าเสียงกริคร้องเบื่องหน้านั้น

ไม่มีอะไรหยุดผมได้อีกแล้ว...

(สิบห้าค่ำ. 2553 : 59)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ตัวละครแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจิตใจด้วยการยอมรับว่า ได้เปลี่ยนแปลงสถานะจากการเป็นมนุษย์กลายเป็นสัตว์เป็นพญานาคในคืนวันขึ้นสิบห้าค่ำ และว่ายน้ำพุ่งไปข้างหน้าอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าจิตใจที่อ่อนแอ จะยอมรับและสร้างความนึกคิดของตนเองตามสภาพแวดล้อมที่ตนมีจินตนาการ

เรื่อง ใจคิดปีก เด็กหญิงป่วยด้วยโรคร้ายและรักษาอยู่ในโรงพยาบาล มีพ่อ แม่ แพทย์พยาบาลและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายให้ความรักและดูแลเอาใจใส่อย่างดี แต่อาการของเธอไม่กระเตื้องขึ้นและทรุดลงเป็นระยะ พ่อแม่พยายามรักษาเธอและใช้เงินจำนวนมากมา ต่อมาแพทย์ได้แนะนำให้ใช้ยารักษาโรคโดยเฉพาะ โดยที่ยังอยู่ในขั้นทดลอง เด็กหญิงมีอาการทรุดลง พ่อแม่จึงต้องตัดสินใจเลือกระหว่างให้ลูกมีชีวิตต่อไปแต่มีความเจ็บปวดและทรมาน กับการปล่อยให้ลูกตายไปโดยไม่ต้องทรมานอีกต่อไป ดังตัวอย่าง

“ตัดสินใจกันได้หรือยังครับ”

สามีหันมามองหน้าเธอ

“ปล่อย她去เถอะค่ะ ไม่ต้องใช้เครื่องอะไรทั้งนั้น ลูกเหนื่อยมากแล้วปล่อยให้ลูก...”

เธอพูดได้เพียงแค่นั้น หมอหนุ่มจึงพยักหน้าพร้อมกับหันหลังเดินกลับออกไป

เวลาของลูกดูเหมือนจะหมุนช้าลง ลมหายใจที่แผ่วเบาที่ช่วงห่างออกไปเรื่อย ๆ บางครั้งมันก็หยุดแล้วจึงค่อยกลับมาเคลื่อนที่ต่ออีกครั้ง

(ใจคิดปีก. 2553 : 109)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แม่ได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยการยอมรับสภาพความเป็นจริงว่า ลูกป่วยด้วยโรคร้ายในขั้นรุนแรง ไม่สามารถรักษาให้หายเป็นปกติได้ จนกระทั่งยอมรับคำปรึกษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและตัดสินใจปล่อยให้ลูกตายเพื่อลูกจะได้พ้นจากความทุกข์ทรมาน สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การยอมรับความเป็นจริงว่า ความตายเป็นทางออกที่ทำให้หลุดพ้นจากความเจ็บป่วยขั้นร้ายแรง แม้ว่าจะทำให้คนที่มมีชีวิตอยู่รู้สึกเจ็บปวดและสูญเสีย แต่ก็สามารถจะปรับตัวได้ และไม่ทำให้ผู้ป่วยทรมานด้วยโรคร้ายอีกต่อไป

เรื่อง ชายผู้มีเทวดาประจำตัว ผู้ชายคนหนึ่งที่นี่คิดว่าตนเองมีแม่ชื่อหรือเทวดาประจำตัวซึ่งคอยปกป้องดูแลมาตลอด ต่อมาเกิดความขัดแย้งกับเทวดาประจำตัว เมื่อตัวละคร “ผม” เติบโตขึ้นและไม่เชื่อถือเทวดาประจำตัวอีกต่อไป ทำให้ชีวิตมีความสุขลดลง กิจการงานตกต่ำไม่เจริญเหมือนแต่ก่อน ดังตัวอย่าง

มาถึงตรงนี้ก็ผมก็รู้สึกได้ว่า แม่อาจเป็นผู้ให้กำเนิด และอาจกล่าวต่อไป
อีกได้ว่า ข้าวคำแรกได้ปลูกผมต้นขึ้นลิ้มรสอันมหัศจรรย์แห่งโลก แต่เทวดา
ประจำตัวผมได้เป็นผู้ชักนำชีวิตผมให้เดินไปสู่ทิศทางอันควร

(ชายผู้มีเทวดาประจำตัวน้ำ. 2553 : 73)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ตัวละคร“ผม” แก้ไขปัญหาที่มีชีวิตตกต่ำ ด้วยการยอมรับ
ความเชื่อที่ว่า ทุกคนเกิดมาต้องมีเทวดาประจำตัว จะไม่ยอมรับนับถือหรือไล่ให้พ้นตัวไปไม่ได้
เมื่อตัวละคร “ผม” ไม่เชื่อถือ ชีวิตจึงตกต่ำถึงขีดสุด แต่ในเวลาต่อมาตัวละคร “ผม” ก็ต้องยอมรับว่า
มีเทวดาประจำตัวซึ่งทำให้ชีวิตดีขึ้นเหมือนเดิม สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า มีการยอมรับและ
มีความเชื่อสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ซึ่งไม่สามารถพิสูจน์ได้ เป็นความเชื่อที่ทุกคนมีแม่ชื่อเป็นเทวดา
ประจำตัว ซึ่งจะช่วยเหลือและทำให้ชีวิตเจริญก้าวหน้า การยอมรับความเชื่อเช่นนี้จะทำให้ผู้เชื่อถือมี
ความสุขและความเจริญตลอดไป

เรื่อง เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของความจริงอันน่าขมขื่น ผู้บริหารในตำแหน่งสูงสุดใน
กระทรวงสาธารณสุข รู้ดีว่าโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ได้ระบาดเป็นอันตรายร้ายแรงถึงชีวิต
แต่เขาก็ไม่ต้องการให้ประชาชนรู้เพราะจะเกิดการแตกตื่นวุ่นวาย จึงมีคำสั่งไม่ให้ข่าวร้าย เขามี
ความคิดที่แตกต่างจากพวกแพทย์ จนเกิดเหตุการณ์เด็กชายตายด้วยโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่
กระทรวงสาธารณสุขจึงจำเป็นต้องประกาศเตือนประชาชน ดังตัวอย่าง

‘ล่าสุด มีการแจกยาต้านไวรัสโอเซลทามิเวียร์ฟรีให้ทุกคลินิกเอกชนที่
เข้าร่วมโครงการ มีการสำรองยาไว้เป็นล้านแคปซูล’

‘มีการรณรงค์ให้ประชาชนปลอดภัยไว้หวัด โดยส่ง อสม. ค้นหาผู้ป่วยเพื่อ
นำตัวมารักษาสี่ป้าห้ละสามวัน เพื่อลดการเจ็บการตายจากไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์
ใหม่ให้จงได้’

‘ส่วนวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ที่เร่งผลิต ก็มีความก้าวหน้า
คาดว่าจะมีใช้ในเร็วนี้’

(เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของความจริงอันน่าขมขื่น. 2552 : 323)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยการยอมรับความเป็นจริง
ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและการตัดสินใจที่ผิดพลาดของรัฐมนตรี เพราะได้ปิดบังข่าว
โรคระบาดรัฐมนตรีจึงต้องยอมรับปัญหาและมีคำสั่งให้ออกประกาศเตือนให้ประชาชนดูแลสุขภาพ
สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า เมื่อมีปัญหาร้ายแรงจนเกิดการสูญเสีย ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่
เกี่ยวข้องจะต้องยอมรับปัญหา และเร่งแก้ไขโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
เป็นสำคัญ มากกว่าจะยึดตัวเองโดยไม่คำนึงถึงผลเสียหายที่จะเกิดตามมา

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหามาจากความขัดแย้งด้วยวิธีการยอมรับ นำมาใช้เมื่อตัวละครเผชิญปัญหาแล้วไม่สามารถทำอะไรตามที่ตนต้องการ ถูกกำหนด หรือถูกบังคับ เป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยวิธีการอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อให้เหตุการณ์ดำเนินต่อไป จึงต้องแก้ไขปัญหามาด้วยการยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งในที่สุดปัญหาที่จะได้รับการแก้ไขจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

4.7 การนิ่งเฉย

การแก้ไขปัญหามาจากความขัดแย้งด้วยวิธีการนิ่งเฉย เป็นวิธีการที่ตัวละครไม่สามารถคิดหาวิธีแก้ปัญหามาหรือทำอะไรสักอย่างที่ตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้และเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถยอมรับปัญหานั้น จึงต้องนิ่งเฉย แสดงถึงการไม่ยอมรับปัญหาและปล่อยให้ปัญหานั้นยังคงเกิดขึ้นต่อไป

เรื่อง เส้นรอบวง พ่อทำร้ายแม่จนตัวละคร “ผม” เกือบตายและไม่อยากเข้าไปใกล้พ่อ ทำให้ความสัมพันธ์ของเราสองคนเป็นเสมือนวงกลมสองวงและแยกออกจากกัน ในที่สุดจนกระทั่งตัวละคร “ผม” เติบโต พ่อบังคับให้แต่งงานกับผู้หญิงที่พ่อหาให้ แต่ตัวละคร “ผม” ไม่ยอมแต่งงานและใช้วิธีการนิ่งเฉยเป็นการแก้แค้นพ่อโดยไม่พูดคุยกับพ่อ จนเวลาผ่านไปเมื่อตัวละคร “ผม” ถึงวัยกลางคน ดังตัวอย่าง

เส้นรอบวงของผมยังคงรักษาระดับของมันอย่างเหนียวแน่น เช่นเดียวกันกับพ่อ ราชสีห์เผ่าที่แม่จะอ่อนแอ และเคยแอบร้องไห้เวลาอยู่คนเดียว แต่แวตาก็ยังกร้าวพระนอนอย่างน่าหมั่นไส้เมื่ออยู่ต่อหน้าคน เราทั้งสองต่างก็คุมเชิงกันและกันด้วยความเงียบ ด้วยพลังอำนาจอันอ่อนล้าด้วยทิวิมานะที่ต่างก็ไม่ยอมลงหัวให้แก่กันและกันจนผมรู้สึกว้าวุ่นว่าหากผมและพ่อตายไปเดี๋ยวนี้ด้วยกัน เราก็คงจะยังตามไปคุมเชิงกันอยู่ต่อไป ไม่ว่าในนรกหรือสวรรค์

(เส้นรอบวง. 2553 : 245)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ตัวละคร “ผม” ใช้วิธีนิ่งเฉยแก้ปัญหามาที่พ่อบังคับให้แต่งงาน ผมไม่พูดคุยกับพ่อ แม้ว่าจะอยู่ในบ้านเดียวกัน พ่อก็ไม่เคยยุติการสร้างปัญหาในครอบครัวและพฤติกรรมการใช้อำนาจกับผม แม้กระทั่งเมื่อพ่อชราภาพ ขยับร่างกายไม่ได้ แต่ก็ยังพูดไม่หยุดผมนิ่งเฉย ไม่พูดคุยตอบโต้กับพ่อ และปล่อยให้ปัญหาต่อไป จนพ่อเมื่อหน้าวัยไม่มีแรงพูดอีกต่อไป สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นโดยที่ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจกันได้ หรืออีกฝ่ายมีอำนาจเหนือกว่า ก็อาจจะเลือกใช้วิธีการนิ่งเฉย ซึ่งจะทำให้ปัญหาลดความรุนแรงลงได้

เรื่อง กลิ่นหลอน ตัวละคร “ดิฉัน” ได้ชมงานศิลปะภาพถ่ายวิถีทัศน์ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสาระความตายและสภาพก่อนจะตายของสัตว์ใหญ่ที่นำมาบริโภคน ภาพเหล่านี้ได้สร้างผลกระทบเป็นปัญหาทางจิตใจที่ทำให้ผู้ชมงานศิลปะรับรู้ถึงความรู้สึกของสัตว์ที่ถูกล่าและมืออากร

ทureenทราญก่อนจะตาย ความรู้สึกของสัตว์ที่ถูกฆ่าอย่างทรมานเช่นนี้ได้อ่ายทอดและเกิดอาการขึ้นกับตัวดิฉัน หลังจากรับประทานเนื้อสัตว์ ดังตัวอย่าง

ดิฉันใช้นิ้วตืนจิกคินและออกแรงไกวเปลให้แรงยิ่งขึ้น สองมือยกประสานไว้ที่ท้ายทอยพร้อมสุดลมหายใจเข้าลึกจนเต็มปอด ในปากที่กำลังอมน้ำลายบุญอยู่นี้ กลิ่นสาปบาปกรรมจากก๊วยเตี๋ยเนื้อหมูมื้อกลางวันยังคงหลอกลอนซอนไสยอยู่ตามซอกฟัน เหมือนกลิ่นนรกที่คั่งค้างทิ้งที่ยังมีลมหายใจ

(กลืนหลอน. 2553 : 96)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของภาพศิลปะที่ทำให้ตัวละคร “ดิฉัน” มีความรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นสัตว์ก่อนจะตาย เมื่อรับประทานเนื้อสัตว์เป็นอาหาร จึงเกิดเป็นความขัดแย้งในจิตใจเพราะไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือความรู้สึกที่มีต่อการฆ่าสัตว์อย่างทรมานเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง จึงแก้ปัญหาด้วยการทำใจนิ่งเฉยกับปัญหานี้ แม้ว่าจะยังคิดวนเวียนอยู่กับปัญหาการฆ่าสัตว์เช่นนี้ทุกครั้งที่ได้รับประทานเนื้อสัตว์ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐแต่ก็เบียดเบียนสัตว์ที่อ่อนแอกว่า โดยการฆ่าเพื่อนำมาบริโภค คนเราไม่สามารถลดละเลิกการกินเนื้อสัตว์ได้ แม้ว่าจะรู้สึกว่าการฆ่ามีความโหดร้ายก็ตาม แต่ผู้บริโภคก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง จึงใช้วิธีนิ่งเฉยเป็นแก้ปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ เพราะทุกคนจะต้องมีอาหารบริโภคเพื่อให้ชีวิตอยู่รอดต่อไป

เรื่อง ผู้ทำตัวให้ต่ำด้วยการกลาน “ฉัน” เป็นโรคประหลาดที่ต้องก้มหน้ากลานไปตามถนน และถูกแยกออกจากสังคมของคนตัวสูง ซึ่งมีอภิสิทธิ์และกดขี่ข่มเหงคนที่ทำตัวต่ำด้อยกว่าซึ่งเคลื่อนไหวด้วยการกลาน ดังตัวอย่าง

ในเมืองนี้คนทำตัวให้สูงย่อมมีอภิสิทธิ์เหนือกว่าคนทำตัวให้ต่ำด้วยการกลานในทุกด้าน ห้ามคนทำตัวให้ต่ำด้วยการกลานแสดงกิริยาท่าทางใดอันจะสื่อให้เห็นว่าพยายามจะแสดงความมีอภิสิทธิ์เหนือคนทำตัวให้สูง ในกฎเกณฑ์ทั้งปวงในเมืองนี้ลงโทษอยู่เสมอ

“อะไรเป็นเหตุเป็นผลให้แกช่วยเหลือคนทำตัวให้ต่ำด้วยการกลานคนนั้น”

เมื่อได้ยินคำถาม ฉันนิ่งเฉย แต่ยิ่งเรียบเท่าใดพวกเขาก็ยิ่งลงโทษฉันหนักขึ้นกว่าเดิม จากการเผาไหม้ธรรมดาตามผิวหนัง ฉันก็พบว่าตรงแขนข้างขวาโดนไฟเผาเข้าอย่างแรง

(ผู้ทำตัวให้ต่ำด้วยการกลาน. 2553 : 149)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาคือความขัดแย้งของคนในสังคมที่มีการแบ่งชนชั้น ชนชั้นสูงจะมีอภิสิทธิ์มากกว่าและจะกดขี่ชนชั้นต่ำซึ่งมีสัญลักษณ์ของ

การเคลื่อนไหวด้วยการกลาน ตัวละคร “ดิฉัน” เป็นคนที่มีฐานะต่ำและเคลื่อนไหวด้วยการกลาน โดยไม่สามารถจะแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างชนชั้นได้ “ดิฉัน” จึงต้องนิ่งเฉย และยอมให้คนฐานะสูงรังแกโดยไม่ได้แย้ง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ในสังคมต่าง ๆ มีทั้งคนที่เข้มแข็งหรือมีสถานภาพหรือมีฐานะสูง และคนที่อ่อนแอ มีสถานภาพต่ำหรือมีฐานะยากจน และคนที่มีฐานะสูงกว่ามักจะรังแกคนที่อ่อนแอกว่าเสมอ ซึ่งผู้อ่อนแอไม่มีทางเลือกหรือไม่สามารถปรับตัวให้สูงหรือดีขึ้นเทียบเท่ากับที่มีฐานะสูงกว่า เมื่อมีปัญหาความขัดแย้ง ถูกรังแก คนที่ต่ำกว่าไม่สามารถจะต่อสู้หรือหลีกเลี่ยงได้ จึงใช้วิธีแก้ปัญหาด้วยการนิ่งเฉย ไม่ตอบโต้ และยอมรับสภาพที่เสียเปรียบของตนเองตลอดไป

สรุปได้ว่าตัวละครในเรื่องสั้นช่อการะเกดใช้วิธีการแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยการนิ่งเฉย มีสองลักษณะ ลักษณะแรกคือตัวละครนิ่งเฉยต่อปัญหานั้น เพื่อสะท้อนกลับว่าตัวละครไม่ยอมแพ้ต่อปัญหา แต่จะใช้เวลาและปล่อยให้ปัญหานั้นคลี่คลายไปเอง ลักษณะที่สองคือตัวละครยอมจำนนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น จึงนิ่งเฉยเพราะไม่สามารถโต้แย้ง ปัญหานั้นจึงยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องต่อไป

4.8 การกระทำด้วยตนเอง

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยการกระทำของตนเอง เป็นสถานการณ์ที่ตัวละครไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาช่วยเหลือ หรืออีกสถานการณ์หนึ่งคือตัวละครขอความช่วยเหลือจากคนอื่นไม่ได้ จึงต้องกระทำด้วยตนเอง

เรื่อง ก่อนตะวันสิ้นแสง นางพยาบาลรุ่งรวีได้ดูแลวนิดาคนไข้ที่มาคลอดลูกโดยไม่มีญาติมาดูแล เนื่องจากวนิดายากจนและมาทำงานในต่างจังหวัดตามลำพัง ทำให้ไม่สามารถเลี้ยงลูกได้ด้วยตนเองจึงต้องการทิ้งลูกไป รุ่งรวีแก้ปัญหาด้วยการพูดโน้มน้าวใจให้มีความรู้สึกผูกพันกับลูก และเปลี่ยนใจจะเลี้ยงลูกเอง ดังตัวอย่าง

“วนิดา ชูนิ้วก้อยสิจ๊ะ” วนิดาทำหน้า้ง แต่ทำตามคำบอก ชูนิ้วก้อยขึ้นแล้ววางคว่ำลงไปบนอุ้งมือของลูกชาย ทันทีที่สัมผัสกัน นิ้วน้อย ๆ ของลูกก็รัดแน่น ไม่ยอมคลาย แรกนั้นคล้ายกับวนิดายอมแพ้ราบคาบ วางนิ้วอ่อนระทวยนั้นไว้บนฝ่ามือเล็กน้อย ๆ แล้วนั่งอยู่นาน แต่ก็พยายามดึงนิ้วจนหลุดออกมา เหยงหน้าที่แดงช้ำขึ้นสบตากับรุ่งรวี ก่อนก้มลงมองดวงหน้าบนตักเตรียมอุ้มลูกออกไปจากห้อง

(ก่อนตะวันสิ้นแสง. 2553 : 101)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงการพูดให้ข้อคิดเพื่อแก้ปัญหาชีวิตโดยให้ลงมือทำด้วยตัวเอง ดังที่รุ่งรวีคิดหาวิธีแก้ปัญหาวินดาจะทอดทิ้งลูกตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อกินดาได้สัมผัสกับนิ้วมือของลูกชาย ได้ถ่ายทอดความรักจากแม่สู่ลูก ทำให้วินดาได้รับรู้ถึงความรัก ความผูกพันของแม่กับลูก จึงตัดสินใจจะเลี้ยงลูกต่อไป สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ปัญหาสำคัญในชีวิตของตัวเราที่คนอื่นไม่สามารถแก้ปัญหาก็ได้ ก็ต้องพึ่งตัวเองเท่านั้นจึงจะแก้ปัญหาก็ได้สำเร็จ และผลที่ได้รับจะทำให้ตัวเองมีความสุขและภาคภูมิใจ

เรื่อง ไอ้เลียน สปีซี่ เป็นเรื่องราวของไมยราบยักษ์หรือไอ้เลียน สปีซี่ พืชพันธุ์ต่างดาวที่เข้ามาสร้างปัญหาให้ระบบนิเวศน์ในท้องถิ่นประเทศไทยเสียหาย ผู้นำไอ้เลียน สปีซี่เข้ามาเป็นคนร้ายราย ที่ไม่คำนึงถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง การแพร่พันธุ์ของไอ้เลียน สปีซี่ ทำให้ชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐต้องช่วยกันกำจัดให้หมดสิ้นไป ดังตัวอย่าง

“หนีฝนลุง พอดีผมไปดูงานหมู่บ้านทางโน้นมาครับ เสร็จงานฟ้ามีด ลมแรงเลยรีบแฟน แล้วนั่นลุงจะถอนต้นอ่อนไมยราบยักษ์ใส่เรือไปไหนกันครับ”
เกษตรหนุ่มตะ โจนถาม

“กลัวครับ กลัวมันขึ้นมาอีก หายไปไม่กี่เดือน พอพายุฝนฤดูร้อนผ่านไป มันก็พากันขึ้นต้นอ่อนกันตลอดแนวชาวน้ำ”

“ดีมากเลยลุง ถ้าโตแล้วปราบลำบาก ต้นอ่อนอย่างนี้ถอนง่าย ได้ข่าวว่าทาง อบต. มีโครงการจะกำจัดมันอยู่ไม่ใช่หรือครับ”

“ไม่รู้จะอีกเมื่อไร ผมรอไม่ไหว ไอ้เลียน สปีซี่ พวกนี้มันร้ายนัก เผลอเดียวเดียวเป็นขึ้น” พูดแล้วหัวเราะ คนบนรถก็หัวเราะพร้อมกับเกาหัว

“ได้ฝนแบบนี้ถ้าไม่รีบถอนกว่าเดียวไอ้ไมยราบยักษ์โตวัน โตคืนแหงๆ”
เผ่าดินบอกเพื่อน

“ตอนนี้ฝนแรงแล้วยังไม่คิดจะขึ้นอีกหรือ ไอ้เผ่าดิน กูว่าใกล้เต็มลำแล้วนะมึง นี่จะเอาให้เต็มไปเลยไหม”

“กูก็ว่างั้น กำลังมันมือเลยมึง เต็มลำแล้วค่อยขึ้น” เผ่าดินยิ้มอย่างอารมณ์ดี

(ไอ้เลียน สปีซี่. 2553 : 138)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เผ่าดินกล่าวว่าต้นไมยราบยักษ์จะเจริญงอกงามหลังฝนตก ซึ่งจะทำให้ระบบนิเวศน์เสียหาย เขาไม่รอคอยให้คนอื่นมาแก้ปัญหาก็ได้ แต่ลงมือทำด้วยตัวเอง โดยพายเรือไปถอนต้นอ่อนไมยราบยักษ์ เป็นวิธีกำจัดไมยราบยักษ์ให้หมดไปได้ง่าย สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าความผิดปกติของระบบนิเวศน์ที่เกิดโดยฝีมือของมนุษย์ มนุษย์จึงสมควรช่วยกันลงมือจัดการแก้ไขทำให้ระบบนิเวศน์คืนกลับมาดังเดิม

เรื่อง ของขวัญของโง่ง ตัวละครโง่งเมื่อลืมตาตื่นจากฝันเปียก กลับพบว่ามิสพของคารา สาวสวยมานอนอยู่ข้าง ๆ ในสภาพกึ่งเปลือย เป็นปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจที่โง่งเกิดความกลัวว่าจะถูกกล่าวหาว่าเป็นฆาตกรฆ่าข่มขืนคาราสาว ดังตัวอย่าง

ความที่โง่งไม่ใช่คนใจร้ายโดยสันดาน เมื่อเห็นทางรอดปลอดภัยสมองของเขายิ่งลืมเรื่องที่ยพยายามล่องละเมียดหลอนไปจนสนิท ครั้นสบโอกาสเหมาะก็รีบกุ๊กกึ่งจัดการลากร่างอันแน่นิ่งลู่ลู่กึ่งขึ้นมาอยู่บนคาคบฟ้า คำนวณทิศทางที่เหมาะสมและวางร่างนั้นลง วางลงให้เหมือนกับหลอนกระเด็น โง่งนั่งยอง ๆ อยู่ใกล้ ๆ ใจเตลิดลอยไปเป็นฉาก ๆ ว่า เขาจะพูดกับตำรวจอย่างไร กับคำถามนั้น คำถามนี้ เขาควรจะตอบแค่ไหน

(ของขวัญของโง่ง. 2553 : 125)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น โง่งใช้วิธีแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง โดยสร้างสถานการณ์ให้เข้าใจว่าเป็นอุบัติเหตุ เขาลากศพคาราสาวขึ้นไปไว้บนคาคบฟ้า และจัดฉากการตายให้เหมือนกับว่า ศพได้กระเด็นออกจากรถยนต์ที่แล่นแหกโค้งบนทางด่วน เป็นกลวิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งด้วยความคิดและการกระทำของตนเอง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ในสภาวะฉุกเฉินและเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกระทันหัน คนเราจะต้องมีสติและควบคุมอารมณ์ไว้ให้ได้ จึงจะพร้อมรับมือและแก้ปัญหาได้ทันที ทำให้ไม่สับสนและสามารถแก้ปัญหาได้ดี

เรื่อง เตียงคนใช้หมายเลขสิบสาม “คุณ” เห็นการตายของแม่ และในเวลาไม่นานพ่อก็เข้าโรงพยาบาล ด้วยเหตุที่ป่วยเป็น โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน และต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ เพื่อยืดชีวิตของพ่อเพราะไม่มีทางใดจะช่วยเหลือได้ “คุณ” จึงตัดสินใจที่จะยอมให้ถอดเครื่องช่วยชีวิต เพื่อให้พ่อเสียชีวิตอย่างสงบ ดังตัวอย่าง

คุณยืนมองดูพ่อที่ค่อย ๆ หายใจสงบลงด้วยฤทธิ์ยานอนหลับ ใกล้จะเที่ยงคืนอยู่แล้ว คนใช้เตียงอื่น ๆ กลับไปกินหมดแล้ว พ่อก็คงกำลังจะหลับไหลเช่นเดียวกัน คุณหยิบเอกสารยินยอมของหมอขึ้นมาดูอีกครั้ง ก่อนวางลงและจรดปากกาลงไป

ผมรู้ว่าพ่อเหนื่อยเหนื่อยมากแล้ว หลับพักผ่อนเถอะนะพ่อ

คุณก้มลงกระซิบข้างหูของพ่ออย่างแผ่วเบา

(เตียงคนใช้หมายเลขสิบสาม. 2553 : 159)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น “คุณ” เห็นพ่อทรมาณจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ เพราะไม่มีวิธีการใดที่จะรักษาให้พ่อมีชีวิตต่อไปได้ “คุณ” จึงเป็นคนตัดสินใจเซ็นชื่ออนุญาตให้หมอถอดเครื่องช่วยหายใจเพื่อให้พ่อตายอย่างสงบสุขพ้นจากความทรมาน เป็นการกระทำเพื่อแก้ปัญหาด้วย

ตนเอง ในขณะที่ญาติพี่น้องไม่กล้าตัดสินใจ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ในสถานะที่ไม่มีทางใดจะช่วยชีวิตของคนในครอบครัวได้ ดังเช่นกรณีความตายของผู้บังเกิดเกล้าที่ต้องตัดสินใจ เพื่อไม่ให้ทนทุกข์ทรมานอีกต่อไป เป็นการกระทำด้วยตนเองที่ต้องมีจิตใจเข้มแข็ง แม้ว่าตัวเองจะเสียใจก็ตาม

สรุปได้ว่าการแก้ไขปัญหของความขัดแย้งด้วยการกระทำด้วยตนเอง เป็นวิธีที่นำมาใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขัน และตัวละครได้วิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบแล้ว และมีความรู้สึกไว้ในสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีแต่ตนเองเพียงคนเดียวเท่านั้นที่จะแก้ไขให้ปัญหาผ่อนคลายไปได้ โดยไม่ต้องอาศัยความคิดหรือการกระทำของบุคคลอื่น

ในการศึกษาวิเคราะห์การใช้วิธีการแก้ไขปัญหของความขัดแย้งของตัวละครที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 สรุปได้ว่าผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการแก้ปัญหหรือความขัดแย้งที่หลากหลาย แต่ละวิธีมีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง และมีความสมเหตุสมผลกับลักษณะของความขัดแย้งแต่ละประเภท ทำให้เรื่องสั้นช่อกระเจดมีเรื่องราวที่น่าสนใจและให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน